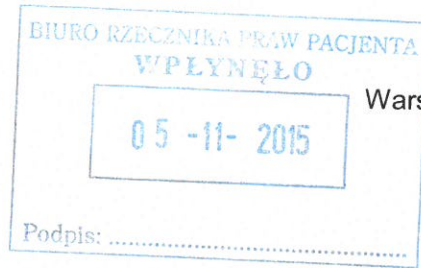

Minister Zdrowia

Warszawa,

2015-11-04

PP-A.073.3.2015/BW

Pani

Krystyna Barbara Kozłowska

Rzecznik Praw Pacjenta

Granoone Pani Minister

W odpowiedzi na pismo z dnia 24 września 2015 r., znak: RzPP-ZPR.420.114. 2015.KW w sprawie przekazania informacji na temat podjętych działań systemowych dotyczących zabezpieczenia pacjentów w świadczenia zdrowotne realizowalne przez pielęgniarki i położne, poniżej przedstawiam informacje w przedmiotowej sprawie.

W odniesieniu do pytania 1, jakie działania systemowe, legislacyjne oraz organizacyjne w zakresie wykonywania zawodu pielęgniarki i położnej zostały lub zostaną podjęte celem zabezpieczenia niezbędnej liczby pielęgniarek i położnych w podmiotach leczniczych, w szczególności w placówkach szpitalnych udzielających świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, informuję, że postulaty zgłaszane przez środowisko zawodowe pielęgniarek i położnych są przez Ministerstwo Zdrowia analizowane i omawiane na spotkaniach z przedstawicielami Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych oraz z przedstawicielami Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Pielęgniarek i Położnych.

W wyniku rozmów uzgodniono, że realizacja zgłaszanych przez stronę społeczną postulatów będzie prowadzona w ramach zespołów roboczych. W ramach Zespołu do prac nad projektem rozporządzenia dotyczącego świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego założono dookreślenie minimalnych wymogów dotyczących liczby i kwalifikacji pielęgniarek, poprzez wskazanie liczby równoważników etatów dla pielęgniarek i położnych oraz pielęgniarek i położnych z określonymi kwalifikacjami w poszczególnych profilach lub rodzajach komórek organizacyjnych.

Aktualnie Ministerstwo Zdrowia prowadzi prace nad określeniem minimalnej liczby i poziomu kwalifikacji kadry pielęgniarskiej dla wszystkich zakresów świadczeń i rodzajów komórek organizacyjnych, wymienionych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 22 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego. Projektowane zmiany będą wprowadzane sukcesywnie we wszystkich zakresach świadczeń gwarantowanych.

W odniesieniu do pytania 2 i 3, w jaki sposób planuje się zabezpieczyć możliwość wystąpienia niedoborów personelu pielęgniarskiego/położniczego w perspektywie długoterminowej oraz czy w związku ze zmieniającą się strukturą demograficzną kraju podejmowane lub planowane są działania mające na celu wprowadzenie mechanizmów zachęcających młodych ludzi do wykonywania zawodu pielęgniarki i położnej, informuję, że Ministerstwo Zdrowia podjęło już działania mające na celu zabezpieczenie kształcenia pielęgniarek i położnych i zaplanowało w nowej perspektywie finansowej 2014-2020 w Ramach Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego realizację działań, których celem jest zapewnienie opieki zdrowotnej dostosowanej do potrzeb społecznych oraz wyzwań demograficznych. W jej ramach zaplanowano realizację programów rozwojowych, finansowanych ze środków europejskich dla uczelni uczestniczących w procesie kształcenia pielęgniarek i położnych, ukierunkowanych na zwiększenie liczby absolwentów w celu zapewnienia właściwej liczby pielęgniarek i położnych w polskim systemie opieki zdrowotnej.

W procesie programowania wsparcia ze środków Unii Europejskiej, w tym w szczególności w zakresie Europejskiego Funduszu Społecznego Ministerstwo Zdrowia we współpracy z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju brały pod uwagę sytuację kadry pielęgniarskiej i położniczej w Polsce.

Punktem wyjścia dla planowanej interwencji EFS w latach 2014-2020, dotyczącej wsparcia kadr systemu ochrony zdrowia, były wystąpienie w niedługiej perspektywie czasu znacznego deficytu wśród kadr pielęgniarek i położnych oraz zwiększające się zapotrzebowanie na świadczenia medyczne i opiekuńcze w związku ze starzeniem się społeczeństwa.

Mając na uwadze znaczenie wyzwań w kontekście kadry medycznej w Polsce, w tym w szczególności dot. pielęgniarek i położnych oraz biorąc pod uwagę zakres interwencji możliwej do sfinansowania z EFS, podjęto decyzje o skoncentrowaniu działań dedykowanych rozwojowi kompetencji zawodowych i kwalifikacji kadr medycznych w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER). Na te działania wyodrębniono

specjalną oś priorytetową *Wsparcie dla obszaru zdrowia*, w której na kształcenie kadr medycznych zostanie przeznaczony ok. 221 mln euro.

Interwencja zaplanowana w PO WER będzie oddziaływała na kształcenie przeddyplomowe pielęgniarek i położnych, a jej głównym celem jest zwiększenie liczby absolwentów studiów na kierunkach pielęgniarstwo i położnictwo. Ponadto wspierane będzie kształcenie podyplomowe pielęgniarek i położnych w obszarach związanych z potrzebami epidemiologiczno-demograficznymi kraju. W kontekście wsparcia procesu kształcenia na kierunkach pielęgniarstwo i położnictwo w PO WER, w 2015 r. planowane jest ogłoszenie przez Ministerstwo Zdrowia konkursu dla szkół wyższych, realizujących kształcenie na tych kierunkach. Głównym założeniem tego konkursu jest możliwość zrealizowania przez szkoły wyższe programów rozwojowych podnoszących jakość i atrakcyjność kształcenia na kierunkach pielęgniarstwo i położnictwo, co w efekcie ma prowadzić do zwiększenia liczby absolwentów tych kierunków. Konkurs będzie stwarzał możliwość wzbogacenia procesu kształcenia o takie elementy jak: programy stypendialne dla studentów osiągających najlepsze wyniki w nauce, finansowanie dodatkowych zajęć wykraczających poza standardową podstawę programową studiów oraz możliwość finansowania ponadprogramowych płatnych praktyk zawodowych.

Należy podkreślić, że projekty, które będą otrzymywały dofinansowanie będą koncentrowały się na zapewnieniu w procesie kształcenia współpracy pomiędzy szkołą wyższą a podmiotami leczniczymi lub związkami pracodawców branży ochrony zdrowia. Wspólna realizacja tych przedsięwzięć ma w efekcie zapewnić lepszą jakość kształcenia praktycznego studentów kierunków pielęgniarstwo i położnictwo oraz zwiększać możliwości zatrudnienia w podmiotach leczniczych absolwentów, którzy korzystali ze wsparcia w ramach projektów. Konkurs zakłada preferencje w wyborze tych projektów, które przyczynią się do podjęcia zatrudnienia przez jak największą część absolwentów objętych wsparciem w projektach. W ramach PO WER zaplanowano, że docelowa wartość wskaźnika w 2023 roku – dodatkowa liczba osób, które dzięki wsparciu programu uzyskają uprawnienia do wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej wyniesie 10 625 osób. Jednocześnie wyjaśniam, że osoby, które otrzymają stypendia w ramach realizowanych projektów, nie będą zobowiązane po okresie nauki do ich odpracowania. Niemniej, pragnę zwrócić uwagę, że działania, które będą realizowane w ramach konkursów dla szkół służące zdobywaniu kompetencji praktycznych w trakcie kształcenia na studiach kierunków pielęgniarstwo i położnictwo docelowo przyczynią się będą również do podejmowania zatrudnienia przez absolwentów tych kierunków.

Niezależnie od powyższych działań, Ministerstwo Zdrowia dostrzegając problem dotyczący możliwości wystąpienia niedoborów personelu pielęgniarskiego w dłuższej perspektywie czasu, wprowadziło od 2007 roku nowy zawód - opiekuna medycznego, którego zadaniem jest pomoc osobie chorej i niesamodzielnej. Wprowadzenie do systemu opieki zdrowotnej osoby profesjonalnie przygotowanej do wykonywania czynności higieniczno-opiekuńczych powinno przyczynić się do efektywniejszego wykorzystania czasu pracy pielęgniarki. Obecnie kształcenie w zawodzie opiekuna medycznego ukończyło już ponad 20 tys. osób.

W odniesieniu do pytania 4, czy planowane jest ustalenie minimalnej liczby specjalistów w poszczególnych dziedzinach pielęgniarstwa oraz położnictwa w każdym z województw, w jaki sposób zagwarantowano kształcenie podyplomowe pielęgniarek i położnych, informuję, że przepisy ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia przewidują gromadzenie i przetwarzanie danych o Systemie Monitorowania Kształcenia Pracowników Medycznych co może stanowić narzędzie do ustalania priorytetów w kształceniu podyplomowym pielęgniarek i położnych. Projekt powyższej nowelizacji ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia oczekuje na podpis Pana Prezydenta.

W odniesieniu do kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych informuję, że w nowej perspektywie finansowej na lata 2014- 2020 ze środków UE przewidziano wsparcie kształcenia podyplomowego (w tym na kursach specjalistycznych dot. wystawiania recept przez pielęgniarki i położne) – liczba osób objętych kształceniem w perspektywie 2014-2020 została ustalona na poziomie 20 tys., z czego 10 tys. zostanie przeszkolone do 2018 roku.

Ponadto z budżetu państwa corocznie finansowane jest szkolenie specjalizacyjne dla pielęgniarek i położnych. Od sierpnia 2015 roku, kształcenie będzie prowadzone według nowych programów specjalizacji przygotowanych przez Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych według zmniejszonej liczby dziedzin.

Obowiązujący system kształcenia podyplomowego określa następujące rodzaje kształcenia podyplomowego:

- szkolenie specjalizacyjne, zwane specjalizacją,
- kurs kwalifikacyjny,
- kurs specjalistyczny,
- kurs dokształcający.

Możliwość dofinansowania z budżetu państwa szkoleń specjalizacyjnych dla pielęgniarek i położnych pojawiła się po wejściu w życie ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o zmianie ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej.

Obecna ustawa z dnia 15 lipca 2011r. o zawodach pielęgniarstwa i położnej w art. 70 ust. 1 także jednoznacznie wskazuje, że specjalizacja jest dofinansowana ze środków publicznych przeznaczonych na ten cel w budżecie państwa, w ramach posiadanych środków i ustalonych miejsc szkoleniowych dla pielęgniarek lub położnych, które mogą corocznie rozpocząć specjalizację dofinansowaną z tych środków oraz że jest ona finansowana przez Ministra Zdrowia.

Na rok bieżący zaplanowane zostało dofinansowanie **1850** miejsc szkoleniowych, w kwocie **4337 zł**, na cały okres trwania specjalizacji (czas trwania specjalizacji wynosi od 18-24 miesięcy).

Jednocześnie informuję, że w dniu 19 października 2015 r. została opublikowana ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zmianie ustawy o zawodach pielęgniarstwa i położnej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 1640), w której doprecyzowano przepisy ustawy umożliwiające zwiększenie liczby miejsc szkoleniowych dla pielęgniarek i położnych, które będą mogły corocznie rozpocząć specjalizację dofinansowaną ze środków publicznych pochodzących z budżetu państwa. Dotychczasowe regulacje prawne dotyczące limitów miejsc szkoleniowych oraz kwoty dofinansowania jednego miejsca szkoleniowego nie dawały możliwości zwiększenia limitu miejsc szkoleniowych w przypadku niepełnego wykorzystania kwoty zaplanowanej na to zadanie w budżecie państwa.

Ponadto, w dniu 19 sierpnia 2015 r. Minister Zdrowia podpisał nowe szczegółowe programy kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych w ramach specjalizacji, kursów kwalifikacyjnych i kursów specjalistycznych. W nowych programach kształcenia m.in. zmniejszono liczbę godzin dydaktycznych.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że aktualnie w Ministerstwie Zdrowia trwają prace związane z procedowaniem nowego rozporządzenia w sprawie kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych, w którym planuje się m.in. wprowadzenie regulacji dotyczących skrócenia czasu trwania szkoleń specjalizacyjnych od 15 do 20 miesięcy.

z powołaniem

Z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
PODSEKRETAŃ STANU

Piotr Warczyński

MINISTERSTWO ZDROWIA
Departament Prelegniarek i Poloznych
00-857 Warszawa
ul. Miodowa 15

208758 2015-11-05 00

Pani Krystyna Barbara Kozłowska
Rzecznik Praw Pacjenta
Biuro Rzecznika Praw Pacjenta
Młynarska 46
01-171 Warszawa

205228